

förfela sitt mål; äfv. försäga sig, råka att yttra något stötande; (vid förhör) ej kunna redogöra för ett förelagdt ämne, ej kunna svara på en framställd fråga, begå ett fel vid öfversättning, o. s. v.; komma af sig i ett tal, o. s. v.

STAKE, m. 2. pl. *stakar*. (af *Slicka*) 1) Lång och grof stör (egentl. spetsad i ena ändan, för att nedstickas i marken). — 2) Se *Ljusstake*. — 3) Ett slags städ.

STAKET, -ét, n. 5. (af ital. *Stacchetta*, beslägtadt med *Stake*) Stängsel af ribbor o. s. v., fastspikade på horisontelt gående slonor, infogade i stolpar eller pålar, som på vissa afstånd äro nedsatta i marken. *Utom, inom stadens s.*, stadens gräns, område.

STALAKTIT, stalackti't, m. 5. Se *Droppsten*.

STALL, n. 5. (i Göta mål pl. *stallar*; af *Stå*) 1) Hus eller rum med spiltor för hästar; äfven särskilt hus eller rum för hundar (Hundstall). *Hålla hästar på s. Sätta, stå på s. Sätta på s.* betyder äfv.: insätta (oxar) till gödning. *Stå på s.* (äfv. om oxar), gödas. — 2) Betydde fordom äfv. Boning, bostad. Deraf ännu Stallbroder. — 3) Upprättstående trästycke, som uppehåller strängarna på vissa instrumenter. — *Ss. S-spilta*.

STALLA, v. a. 1. Göda (oxar). — V. n. (om hästar och åsnor) Låta urin gå. *S. blod*, då urinen är blodblandad. — *Stallande*, n. 4. (för v. a.).

STALLARE, m. 5. (af *Stall*) Fordom benämning på en hög embetsman, som var hufvudman för allt hoffolket.

STALLBETJENING, f. 2. Personer, som göra tjänst vid ett stall.

STALLBETJENT, m. pl. — *betjente*. En, som gör tjänst vid ett stall.

STALLBRODER, m. 5. pl. — *bröder*. (af *Stall*, fordom äfv. boning) Kamrat. Betydde ursprungligen den, som bodde i samma herberge med en annan.

STALLBRÖDERSKAP, n. 5. eller

STALLBRÖDRALAG, n. 5. Se *Fosterbrödralag*.

STALLDRÄNG, m. 2. Dräng, som tjenstgör i ett stall, sköter och fodrar hästarna, m. m.

STALLFODRING, f. 2. Boskapsdjurs underhållning med foder inomhus.

STALLGOSSE, m. 2. pl. — *gossar*. Gosse, som tillhandagår med hvarjehanda smärre förrättningar vid ett större stall.

STALLGÅRD, m. 2. Gård vid ett stall eller hvaromkring stallbyggnader äro uppförda.

STALLHYRA, f. 1. Hyra för häst, som får stå på främmande stall.

STALLMÄSTARE, m. 5. Den, som har uppsett öfver en furstes eller en förnäm herres stall. *Förste s.*, den förnämste af en furstes stallmästare.

STALLMÄSTARPISKA, f. 1. Piska med lång läderrem, som brukas vid hästars inridning.

STALLNING, f. 2. 1) Oxars gödning. — 2) (om hästar och åsnor) Urinens afgående.

STALLOXE, m. 2. pl. — *oxar*. Oxe, som gödes.

STALLROCK, m. 2. Buldansrock, som brukas af stalldrängar.

STALLRUM, n. 5. Rum, spilta i ett stall.

STALLSTAT, m. 5. Samteliga betjeningen vid en furstes stall.

STALLVANNA, f. 1. Vanna, som brukas i stall, för att rensa hafre.

STALP, n. 5. (af *Stjelpa*) 1) Tvärbrant djup. Säges ej i fråga om hafs-, sjö- eller flodbotten.

— 2) Från en brant höjd nedrasad jord, stenar, m. m. — *Syn. Ras*.

STAM, m. sing. Ett slags fisk, som leker värtiden i strömmar.

STAM, m. 2. pl. *stammar*. 1) a) Nedra delen af ett träd emellan grenarna och roten; äfv. hela den ifrån, roten uppstigande delen af ett träd, hvarifrån grenarne utgå. *S-men och grenarne af ett träd*. — b) (i botaniskt vetenskaplig mening) Den del af växtens hufvudaxel, som utbildar sig uppåt, i motsatt riktning till roten, och som utgör det förmedlande organet emellan roten och bladen. — 2) (på skepp) Se *Framstam, Bakstam*. — 3) Se *Folkstam*. (Fam.) *Han är af gamla s-men*, tillgifven gamla seder och vanor; äfv. en kärnkarl. — 4) (gram.) Den del af ett ord, som återstår, sedan alla bildnings- och böjningsstafvelser blifvit borttagna. — 5) (fig.) Upphof, grund.

STAMBO, m. 5. pl. — *bor*. Så kallades fordom den, som förde befälet i framstammen af ett härskepp.

STAMBOK, f. 5. pl. — *böcker*. 1) Bok, som innehåller ett slägtregister. — 2) Bok, hvari antecknas de frivilliga medel, hvilka af enskilda sammanskjutas till något allmännyttigt företag, t. ex. kyrkans uppbyggnad. — 3) Se *Album*.

STAMBOKSMEDEL, n. 5. pl. Medel, insamlade genom stamboks kringstickande.

STAMBOKSTAF, m. 5. pl. — *bokstäfver*. Bokstaf, som tillhör stammen i ett ord.

STAMFADER, m. 5. pl. — *fäder*. Person, ifrån hvilken enskilda människor eller hela släkter leda sitt ursprung.

STAMFÖRÄLDRAR, 2. pl. Äkta par, från hvilket en släkt leder sitt ursprung.

STAMGODS, n. 5. Familjgods, som ända från en slägts upprinnelse varit i dess ägo, och der den haft sitt säte.

STAMHOLLÄNDERI, ----ri', n. 5. Holländeri, anlagd på allmän bekostnad för boskapsafvelns förbättrande i ett land.

STAMHUS, n. 5. (föga brukl.) En ätts hufvudlinie.

STAMHÅLL, n. 5. Föرنämsta tillhåll, vistelseort, säte. *Hafva sitt s. på ett ställe*.

STAMMA, v. n. 1. Säges om det slags fel i uttalet, då man, oaktadt allt bemödande, ej är i stånd att genast få fram ett ord eller en stafvelse, utan först efter flera eller färre fruktlösa försök, då det på en gång häftigt framstöttes. *S. fram*, se *Framstamma*. — *Stammande*, n. 4. o. *Stamning*, f. 2.

STAMMARE, m. 5. En, som stammar.

STAMMODER, f. 2. pl. — *mödrar*. Qvinna, från hvilken en enskilt person eller en hel släkt härstammar.

STAMORD, n. 5. (gram.) Ord, som innehåller stammen till andra ord. Jfr *Stam*, 4.

STAMORT, m. 5. Ort, hvarifrån någon härstammar.

STAMP, m. 2. 1) a) Stocken, som rör sig upp och ned i en stampqvarn. — b) Se *Stampqvarn* och *Stampverk*. — 2) Verktyg, hvarmed slås hål i metallbleck eller plåtar. — 3) Se *Matris* och *Stämpel*.

STAMP, n. sing. (fam.) Stampande.

STAMPA, v. n. 1. 1) Stöta foten häftigt emot marken eller golvet. *S. med fötterna. Stå och s. S. i golvet*. Aktivt säges äfv.: *S. fötterna af köld*. — 2) (om fartyg) Våldsam gunga långskepps. — V. a. Med stamp (hem. 1) hårdt stöta. *S. kläde. S. hål i*, med stamp göra hål i något.